

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre . . . 6 korona.
Egyes szám ára 4 fillér.

MEGJELENIK HETENKÉNT EGYSZER:
szombaton és egyes rendkívüli alkalmakkor.

A VÁROS

SZERKESZTŐSÉG:
Városi közlévtár (városház,
földszint 7. sz. léde küldendő
a kéziratok.)

KIADÓHIVATAL:
Városi könyvnyomda-vállalat
irodája. Ide küldendő
az előfizetési díjak és hírdetések.

KÖZIGAZGATÁSI, KÖZMŰVELŐDÉSI ÉS KÖZGAZDASÁGI HETILAP.

Főszerkesztő: VECSEY IMRE. ♦♦ Felelős szerkesztő: KONCZ ÁKOS.

Kiadótulajdonos: A VÁROSI KÖNYVNYOMDA-VÁLLALAT.

Közgyűlés.

Debreczen szab. kir. város törvényhatósági bizottsága folyó hónap 10-én közgyűlést tartott Wespéry Zoltán főispán elnöklésével. A bizottsági tagok közepes számban jelentek meg, jöellehet a közgyűlési tárgysorozatban igen fontos ügyek voltak felvéve.

A közgyűlés tárgysorozata közül különösen fontos volt a város szabályozási terveze és a telekértelmelemkedésről alkotott szabályrendeletjavaslat. Az előbbi Aczél Géza főmérnök nagy tudását, az utóbbi Magoss György tiszti főügyész tollát és a jövőbe néző szemét dicséri. Mindkét javaslat a város jövő fejlődését előzta és elfogadásuk a törvényhatóság széles látókörének bizonyítéka.*

A közgyűlés délután három óraker nyitotta meg a főispán, üdvözlően a bizottsági tagokat, egyben rámutatva a tárgysorozat fontosabb pontjaira.

A polgármesteri havi jelentés felolvasása és elfogadása után, mely meleg hangon emlékezett meg Király Gyula gazdasági tanácsnok kitüntetéséről, kegyelettel Lovassy Károly adóügyosztályi főnök, Lamprecht Frigyes és Reichmann Armin biz. tagok elhunytáról, — az elhunyt helyébe Irinyi István dr. és Kemény Mór dr. biz. tagok behívását jelzi a jelentés.

A tasnád—érmihályfalvai vasut kiépítésére a közgyűlés annak idején 40,000 korona hozzájárulást szavazott meg, bizonykötések mellett. A miniszterium az egyes kikötéseknél kifogásokat tett. A közgyűlés a miniszternek lapunkban már közölt óhajátait magáévá tette.

A Szedlák és Vámos cég ruhaszállítási ügyében kelet miniszteri leiratot a közgyűlés tudomásul vette ugyan, de a cég által jogosan kért 10% többletet haromszor is megszavazta, ami igen méltányos cselekedete volt a közgyűlésnek, mert ezen előkelő és megbízható cég ezt valóban megérdemelte.

Az adófelosztámlási bizottságba rendes tagul Juhász Ignác, póttagul Bacsó Dezső biz. tagot választotta be a közgyűlés.

A Szotyori-telepen levő majorsági földeken levő épületeknek, valamint a hortobágyi csárdáépületek javítására megszavazott póthitel a belügyminiszterium jóváhagyta, mit a közgyűlés tudomásul vett.

A honvédelmi miniszter felhívására az 1908—1909. évre megalakított lovató I. bizottság elnökévé a közgyűlés Hutfless Kázmér biz. tagot, intézőjévé Király Gyula gazd. tanácsnokot, póntintézőjévé Boldizsár Kálmán dr. tb. tanácsnokot, a II. lovató bizottság elnökévé Rickl Antal, póntintézőjévé Jeney Miklós rendőrkapitányt választotta meg, míg az elnök főispán becsülökül az I. bizottságba Békéssy László, Jóna János, Polgári Bálint, L. Nagy Bálint és Kertész István bizottsági tagokat, állatorvosokul Iovag Leidl Emil főállatorvost és Cseh János városi állatorvost nevezte ki, míg a II. lovató bizottságba becsülökül Udvarhelyi Géza tb. tanácsnok, városgazdát, Jámbor János, Polgári József, Kállai Sándor és Kertész János biz. tagokat,

állatorvosokul Axmann Gyula és Csáky János állatorvosokat nevezte ki.

A közgyűlés a Stenczinger-ház megvételének ügyében akképpen határozott, hogy mivel a tanács meg akaban van a tulajdonossal, egyelőre leveszi a napirendről, utasítván a tanácsot, hogy az alkudozás eredményéről a lehetőség szerint tegyen a legközelebbi közgyűlések egyikén jelentést és javaslatot.

Az új bérleti szabályrendelet a közgyűlés levette a napirendről, mivel a bérkocsi ipartestület terjedelmes beadványt intézett a városi tanáshoz, melyet azonban az idő rövidsége miatt már nem lehetett letárgyalni. A tanács át tanulmányozza a beadványt és a tervbe tett szabályrendelet keretébe az ipartársulat javaslatait esetleg beiktatja.

A város szabályozási tervének bemutatásánál szélesmedrű, mindvégig magas színvonalon álló vita indult meg, melyben részt vettek Török Péter, Balkányi Miklós dr., Komlóssy Arthur és még többen a bizottsági tagok közül.

Aczél Géza főmérnök melyreható fejtegetésekkel választott a felszólalásokra. Török Péter szavaira kijelenti, hogy a szabályozási terv hónapokon át ki volt függesztve és alkalma volt mindenkinek azt megtekinteni és felszólalásokat, megjegyzéseket tenni, amint hogy több felszólalás is érkezett a terv egy és más részleteire vonatkozólag. Ezen felszólalásokat a szabályrendeletet tárgyaló bizottság lelkiismeretesen át vizsgálta és méltányolta. Török Péter is ismerte a tervet, amit az bizonyít, hogy felszólalt egy részlete ellen, de a bizottság — sajnálatára — nem akceptálhatta. Ez a terv ugyanis az egész város érdekét tartja szem előtt s a közérdek előtt a magánérdeknek el kell törpülni. Komlóssy felszólalására kijelenti, hogy lehetetlen kívánság a tervezetnek szövegbe foglalása. Térképen egészen pontos méreteket nem lehet eszközölni. Lehetetlen tehát szabályrendeletbe foglalni ilyen változás alá eshető méretek. A kívánságot csak akkor lehetne keresztül vinni, ha a változást szenvedő utcákat, telkeket a természetben kitűnésk, felmérnék. Csak így lehetne fixirozni a méreket. Ez azonban igen nagy időbe és rengeteg költségbe kerülne. Kijelenti, hogy a munkálatait nagy lelkiismeretességgel csinálták meg, kéri annak elfogadását.

A bizottság a főmérnök igen szép, tartalmas és meggyőző, a részleteket is mindenben megvilágító magyarázata után a szabályrendeletet egyhangulag elfogadta.

Az építési szabályrendelet, mely sok üdvös újítást tartalmaz, a közgyűlés csekély indokolással elfogadta.

Egyben tudomásul vette azon bejelentett akadályokat, melyek a szervezeti szabályzat átmozgását késleltették, utasítván a bizottságot, hogy azt a májusi közgyűlésen okvetlenül mutassa be.

Az ipari továbbképzés tanfolyam részére a közgyűlés az államnak átutalta azon 600 koronát, melyet addig a szaktanfolyam céljára adott.

Magoss György dr. tiszti főügyész egy igen szép javaslatot készítet a telekértelmelemkedés után fizetendő illetékről. Ezen javaslatot annak idején lapunkban is közöltük, Csóka Sámuel tanácsnok terjesztette elő a javaslatot, melyhez hozzászóltak Balkányi Miklós dr., Körösi Kálmán, Freund Jenő dr., Fejér Ferenc dr., Kertész István, Révi Nándor dr.

Jánosi Zoltán, Aczél Géza, Bacsó Dezső dr. és többen a bizottsági tagok közül. A közgyűlés Magoss György dr. alapos felvilágosítását és mindenkit meggyőző érveinek meghallgatása után a javaslatot néhány módosítással elfogadta.

Tóth gyógyszerész a *Szent-Anna*-utca végén új gyógyszer-tár felállításáért folyamodott. A közgyűlés a tisztai főorvos, közegészségügyi bizottság és tanács egyhangu javaslatát elfogadta és a kért engedélyt nem adta meg. Valóban nincs is szükség a XIII-ik gyógyszer-tárra, mert ha a közgyűlés bölcsesége nem úgy határoz. Könnyen megeshetik, hogy minden utcában nyílik egy új gyógyszer-tár. A meglevők is nagyon megfelelnek a szükségletnek, sőt talán már most is feles számmal vannak.

A napidíjas irnokok az íránt folyamodtak a közgyűléshez, hogy helyettük fizetné a város a betegségyelőz pénz-tár járulékait és mivel egy félévig nem részesültek a pénz-tár jótéteményében, azt is kéri, hogy az ezen félévre befizetett járulékok részükre térítessenek meg. A közgyűlés mindkét kérelemnek helyt adott. Tekintve a napidíjas irnokok csekély javadalmát, a közgyűlés emberszeretete a legjobb helyre juttatta áldozatkészségét.

A közgyűlés 42.000 korona árban elhatározta a Bethlen-utcai 13-ik számú Pelbárt örökösök tulajdonát képező házastelket megvételét.

S. *Biró Géza* köztisztviselési vállalkozó 2000 korona általánlyt kér 1908-ra, a közgyűlés 1000 koronát szavazott meg. A *tülszót* részére szükséges fevesendő 8000 koronát kitervő költséget a közgyűlés megszavazta.

A közgyűlés a nyugdíjellenőrzési bizottság javaslatára *P. Nagy Jendő* gyám-pénztári ellenőrt nyugdíjazta, végül orvosdoktori és bába okleveleket hirdetett ki.

Elnöklő főispán a hitelesítő közgyűlés idejéül 1908 április hó 10-ikének délutáni 4 óráját tűzvéni ki, megköszönte a bizottsági tagok érdeklődését, a közgyűlést bezárja.

A jog- és pénzügyi bizottságból.

A jog- és pénzügyi bizottság f. hónap 8-án ülést tartott, melyen jelen voltak *Bészler Károly* elnöklésével *Kovács József* polgármester, *Rochlicz Arthur*, *Magoss György* dr. főügyész, *Kardos László*, *Körösi Kálmán* dr., *B. Nagy Sándor*, *Juhász Ignác*, *Komlóssy Arthur*, *Hochfelder Jakab*.

A szabályrendelet-tervezet.

Az ülés megnyitása után *Vargha Károly* t. b. tanácsnok az ingatlanok értékelmelkedése után kiszabandó illetékről készített szabályrendelet-tervezet terjesztette elő. E szabályrendelet elkészítésével a jog- és pénzügyi bizottság *Magoss György* dr. főügyész, *Aczél Géza* főmérnököt, *Vecsey Imre* főjegyzőt és *Roncisk Lajos* főszámvevőt bízta meg, kik elkészítették a tizenkét pontból álló javaslatot. Kéri annak általánosságban való elfogadását.

A bizottság a tervezet általánosságban elfogadta s azután áttért a részletes tárgyalásra.

Az első pontnál *Körösi Kálmán* dr. szöglált fel. Kívánja, hogy az első szakasznál mondják ki, hogy az illetékekből befolyó pénz hova fordítsa a város. Szerinte városfejlesztési célokra kell fordítani. Azt is javasolja, hogy illetéket csak a közvetlenül érintett telkerek róhasson ki a város. Kifogásolja azt, hogy az illetékek igen magas százalékban vannak megállapítva. Javasolja továbbá, hogy utcák kövezése, csatornák építése folytán előállott értékemelkedése után sehol se vessenek ki illetékeket, hanem inkább mondják ki, hogy az ily közmunkák bekerülési költségeinek bizonyos hányadát fizessék az illető háztulajdonosok. Elég a közmun-

kák terhehez való kötelező hozzájárulás kimondása, külön illetéket méltánytalanság kivetni. Némely háztulajdonos az így előálló előnyt 10 évig sem tudja kihasználni. Indítványozza, hogy teheremelkedési illetéket csak utcanyitás és térnyitás által előállható értékemelkedésnél fizessenek a közvetlenül érdekeltek.

Kardos László méltányosnak tartja, hogy értékemelkedési illetékeket rójjanak ki azon telkekre, melyek közmunkák folytán értékükben emelkednek.

Magoss György dr. reflektált *Körösi*-felszólására. Kijelenti, hogy a tervezetben is ugy van kimondva, hogy az illetékekből befolyó pénz városépítési, fejlesztési célokra fordítandó. A pénzt a házipénztár csupán kezelni fogja. Azt nem lehet kimondani, hogy illetéket csupán a közvetlenül érintett telkek tulajdonosai fizessenek. Amelyik telék értékben emelkedik, fizessen is illetéket.

B. Nagy Sándor szintén amellett van, hogy csak a közvetlenül érintett telkeket rójják meg illetékekkel.

Kovács József polgármester kifejti, példákkal igazolja, hogy a közmunkák által összes érintett telkeket jogosan adóztatják meg illetékekkel.

A bizottság az első szakaszt elfogadja.

A második pont azt tartalmazza, hogy mely közmunkák után előálló értékemelkedés után kell illetéket fizetni. Nevezetesen utcák nyitása, szabályozása, terek szabályozása, középületek emelése, utcacsatornázás, kövezés folytán előálló értékemelkedésnél.

Körösi Kálmán folytatja azon indítványát, hogy utcakövezés és csatornázás folytán keletkező értékemelkedés ne szolgáltatthasson alapot illeték kivetésére.

Juhász Ignác az eredeti szöveget tartja helyesnek. Hivatkozik arra, hogy a város körül újabb, megújabb telepek keletkeznek, melyek lassanként mind igényt fognak tartani arra, hogy csatornázassanak, köveztesse, világítással ellássa őket a város. Ezek új terheket jelentenek a városra s méltányos, hogy ezen terhekhez maguk az érdekelt telek vagy háztulajdonosok is hozzájáruljanak.

Magoss György dr. kifejti, hogy a csatornázásról és járdaépítésről szóló szabályrendelet nem terjed ki a külsőségekre, csak a belterületre, így szükséges, hogy ha a külsőségen ilyen közmunkákat eszközölnek, azokhoz az érdekeltnek is hozzájáruljanak. A bizottság a 2. §-t is eredeti szövegezésében fogadja el. Ugyszintén a 3. 4. 5. 6-ik szakaszokat is csekély módosításokkal.

A 7-ik szakasz tartalmazza a legfontosabb intézkedéseket, nevezetesen azokat, hogy az értékemelkedési illetékeket az illető telkek emelkedett értékének hány százalékában állapítsák meg. A tervezet erre vonatkozólag így intézkedik: Ha 10 százaléknál nagyobb, de 20 százalékot meg nem halad, az illeték az értékemelkedés 40 százalékában, ha 20 százaléknál nagyobb, de 40 százalékot túl nem halad, annak 50 százalékában, ezen felül való értékemelkedésnél pedig ennek 75 százalékában állapítandó meg.

Komlóssy Arthur a percentuális megállapítást helyesnek tartja, de javasolja, hogy az illeték kirovását ne kössék a 10 százalékos értékelkedéshez, hanem 10 százaléknál kisebb értékelkedést is röjjanak meg illetékekkel.

Kőrösi Kálmán dr. a 10 százalékot elfogadja általános határral, de kívánja, hogy kössék ki azt a minimális értékelkedési összeget, amelyet 10 százalék határon alul is megrojjanak illetékekkel.

Magos György dr. ragaszkodik a progresszívításhoz, s az ez alapon kidolgozott tervezet ajánlja elfogadására.

Komlóssy Artur indítványozza, hogy az illetékeket bármily mértékű értékelkedésnél az értékelkedés 20 százalékában állapítsák meg. A bizottság elfogadja az indítványt.

Ezután letárgyalták a hátralevő pontokat, mire az ülés véget ért.

A közigazgatási bizottság ülése.

A közigazgatási bizottság f. hó 6-án tartotta meg rendes havi ülését. Az ülésen Weszprémy Zoltán főispán elnökölt. Jelen voltak Kovács József polgármester, Vecsey Imre főjegyző, Fauszt Elek pénzügyigazgató, Csányi Viktor kir. tanfelügyelő, Bészler Károly tanácsnok, Juhász Ignác, Fejér Ferenc dr., Tüdös János dr., Balkányi Miklós dr., Rickl Antal, Aczél Géza főmérnök, Magos György dr. főjegyző, Latinovics Mihály főmérnök, Kocsár Gábor dr., Csóka Sámuel tanácsnok, Tóth Emil dr. aljegyző, Szabó Elek tb. aljegyző.

A polgármesteri jelentésből az alábbiakat közölik:

A rendőrség március hónap letartóztatott lopásért 3, rendőri kibágásért 214 egyént. A városról eltoncolt 43, a városon keresztül 58, kényszer-utlevéllel kiutasított 25 egyént. A rendőrfőkapitányság 55 iparengedélyt adott ki s ezek kiadása alkalmával 620 koronát fizetett be a házipénztárba ipariszkolai célokra. Ezen kívül kiadott 44 munkakönyvet.

A katonai létszám a múlt hónapban 2543 ember és 827 ló volt. Ezek között közöshadseregbeli 1354 ember, 573 ló, — honvédség 1189 ember, 254 ló.

Beszállásolta volt a Salétrom-laktanyában a 7-ik huszárezredtől 56 ember és 56 ló, március 1-től 31-ig a nyulási barakokban a 3-ik honvédegyalozredtől 411 póttartalékos honvéd.

A pénzügyigazgató jelentése szerint befizetett a lakosság a házipénztárba állami adó felében 81,440 koronát, országos betegápolási pótdobban 4232 koronát, községi pótdobban 14,113 koronát, utadobban 5579 koronát, egyházi adóban 1884 koronát, alamizsna váltásában 2993 koronát, hadmentességi adóban 1191 koronát.

Fauszt Elek pénzügyigazgató jelentette: Egyes adóban befolyt 81,677, hadmentességi díjban 1125, bélyegjövődékben 185,825, jogilletékben 29,775 díjjövődékben 2584, dohányjövődékben 176,782, határvámjövődékben 15,042, fogyasztási és italadóban 25,838 korona.

A pénzügyigazgató fizetési halasztás sajtó

hatáskörében 4, miniszteri felhatalmazás alapján 102 esetben engedélyezett.

A tanfelügyelő jelenti, hogy a vallás- és közoktatásügyi miniszter a debreczeni tanyai 2 új állami iskola részére a szükséges taneszközöket, azok behutorozására 1200 koronát engedélyezett, illetve kiutalt, a debreczeni iparossegédek továbbképzője számára az 1907—8. tanévre 800 korona államsegélyt.

A tanyai állami iskolák közül a belsőhatiba 96 mindennapi, 23 ismétlő, a halálpiba 58 mindennapi, 22 ismétlő, az ohatiba 68 mindennapi, 15 ismétlő, az ondódi 85 mindennapi és a paczi iskolába eddig 17 mindennapi tanuló járt, illetve iratkozott be.

A debreczeni országos tanítói árvaházban 89 fű, 82 leány, összesen 171 árva van gondozásban, kiknek egészségi állapota teljesen kielégítő volt.

A főorvos jelentése: A közegészségügyi viszonyok március hónapban az előző havihoz képest javulást mutatnak. A betegedések leginkább a légzőszervek hurutos bántalmaiból állottak. Heveny fertőző betegségek közül influenza nagyobb számban fordult elő. Az ev. ref. felső leányiskola internátusában egy hét alatt 5 vörheny eset fordult elő. A nyomban alkalmazott intézkedés gyorsan lokalizálta ezt a kis helyi járványt. Heveny fertőző halálózás 4 volt és pedig 2 diftéria, egy hasi hagymáz és egy szamarhurut miatt. Legtöbb volt a halálózás — mint mindig — gumókóroban (36).

A piac-vizsgálatok alkalmával romlott vagy hamisított élelmiszer kevés találtott. Annál több volt egyes üzlethelyiségekben és ipartepeken a tisztatlanság. E miatt feljelentettek: Glück Vilmos mészáros, Nagy Lajos hentes, Friedmann Bernát szatócs, Rosenberg Adolf vendéglős, Lusztig Mór bormérő, Vámosi Ferenc korcsmáros. A Gólyav- és Meszena-utcák sarkán levő mészárszékekben pedig hamis mérleget találtak.

A születések száma: ref 99 fű, 77 nő, r. kath. 22 fű, 29 nő, g. kath. 6 fű, 7 nő, ág. ev. 3 fű, 1 nő, izraelita 16 fű, 7 nő, egyéb vallású 1 nő. Összesen 146 fű, 122 nő. Törvénytelen volt 34 szülött. Halálózások ref. 69 fű, 59 nő, r. kath. 18 fű, 16 nő, g. kath. 3 fű, 2 nő, g. kel. 1 fű, ág. ev. 2 fű, izr. 8 fű, 7 nő, összesen 101 fű, 85 nő. A természetes szaporodás száma 82.

Házasságra lépett 74 pár, ezek közül ref. 47, róm. katolikus 3, izraelita 7, vegyes pár 17.

A közkórház beteg forgalma: március hónapra átjött 362 beteg, felvételtett 387, elbocsátott 383, meghalt 26, a hó végén maradt 340 beteg.

A mentőket 50 esetben vették igénybe. A hatóságok 26, magánosok 24 esetben.

Szabályrendeletek előkészítése.

A jog- és pénzügyi bizottság folyó hó 7-én és 8-án ülést tartott Vecsey Imre főjegyző elnöklésével. — Az ülésen jelen voltak Aczél Géza, dr. Magos György, dr. Fejér Ferenc, Komlóssy Arthur, Roncsik Lajos, B. Nagy Sándor, Juhász Ignác, dr. Tüdös János, Csanak János, Kőrösi Kálmán dr., Varga Károly. A bizottság hosszas

eszmecseré után letárgyalta az építkezési szabályrendeletet és a város szabályozási tervét, mely Aczél Géza főmérnöknek rendkívül értékes munkája.

Az úlésről a következőket írhatjuk:

A bizottság az építkezési szabályrendelet folytatolagos tárgyalásához kezdett hozzá. Aczél Géza főmérnök olvasta a szakaszokat, amelyet a bizottság kisebb-nagyobb módosítással sorra elfogadott.

Kőrösi Kálmán dr. azt kérdi a főmérnöktől, mi az indoka annak, hogy a második körzetben villaszerű építkezések vannak kötelezővé téve, azaz a szabályrendelet szerint a házoknak egymástól legalább két és fél méternyi távolságnak kell lenniök. **Aczél Géza** előadja, hogy a külsőség és részén mindenütt majorságok, kertek vannak. Ezért szükséges a felvett intézkedés.

Az építkezési szabályrendelet letárgyalása után az általános városabályozási terv tárgyalására tért át a bizottság. **Aczél Géza** főmérnök előadja a munkálat történetét. A tervet kifüggesztették a felhívták a város lakosságát az esetleges észrevételek megfételére. Ezután felolvassa a szabályozás részleteit.

Juhász Ignác kijelenti, hogy a felolvasott szöveg igen értékes dolgozat. De ez még nem szabályrendelet, azért oly formába kell önteni, hogy szabályrendelet legyen. Ezt ő régen hangoztatja már és bár eleinte e felfogásával egyedül állott, későbbben megváltozott a bizottság felfogása és az ő véleményét tette magáévá. A szövegbe foglalást azért követelte szóló, mivel itt szabályrendelet megalkotása forog szóban, szabályrendelet pedig végleges nélkül még nem látott. E szöveg mellé, melyet ő kétségtelenül értékesnek tart, oly rendelkezéseket kell tenni, hogy az által szabályrendelet legyen a munkálatból, mert csak ez által fog szankciót nyerni e munkálat. Kijelenti, ha ellenkező értelemben fog a közgyűlés határozni, bár nem szokása határozatokat megfélebbezni, ezt meg fogja felelebbezni.

Komlóssy Arthur előadja, oly bizonytalanságnak nem lehet Debreczen közönsége, hogy ne tudja precizen a városabályozási terv legapróbb részletét. Ennek eleget tenni tékép nem tud, mert az nem megbízható, megbízható egyedül egy szövegbe foglalt szabályrendelet lehet. A hitelesített tékép csak melléklet lehet.

Vecsey Imre: E kérdés körül folyó tárgyalások nagyon régen folynak; a kifüggesztett téképről a tervezett változások precizen leolvashatók.

Aczél Géza kijelenti, hogy az építkezési szabályzatban már benne van, hogy a városabályozási tervek kötelezőleg elogadták. Szabályrendeletbe foglalni e tervet lehetetlenség. Seholy a világon nem található ilyen szabályrendelet. A városabályozási tervet magában foglalható tékép nem lehet olyan pontosan elkészíteni, hogy arról a legapróbb részletekben le lehetne olvasni a tervbe vett változásokat, telek eldarabolást, levágást vagy hozzáadást. Ha a szabályrendeletbe bevették azokat a méreteket, amelyeket bármily pontosan elkészített téképről olvas-

nának le, ha kivételre kerül a sor, azt fogják tapasztalni, hogy a méret változni fog a természetben és ez természetes is, mert a méreteket fixírozni lehetetlenség. Kéri a javaslat elfogadását úgy, ahogy előterjesztette.

Komlóssy Arthur minden telekre vonatkozó változást precíz szövegben kér. A munkálatot általánosságban elfogadja, valamint a térképet és a szöveget is.

Juhász Ignác kijelenti, hogy elfogadja a munkálatot részleteiben is. Ahoz a kívánsághoz azonban ragaszkodik, hogy a munkálatot szabályrendeletbe foglalják.

Kőrösi Kálmán dr. az építési szabályrendelet első szakaszában megtalálja a Juhász Ignác által kívánt szabályrendeletet.

Fejér Ferenc dr. szomoruan látja, hogy minduntalan elhalasztják e fontos ügyben való döntést. Kéri a bizottságot, határozzanak már véglegesen e kérdésben. Határozati javaslatot terjeszt be a főmérnök munkálatának elfogadására. A bizottság a javaslatot elfogadja.

Ezután az ülés véget ért.

A kereskedelmi és iparkamara közgyűlése.

A kereskedelmi és iparkamara **Szabó Kálmán** országgyűlési képviselő elnöklése alatt rendkívül látogatott közgyűlést tartott a héten.

Az elnöki előterjesztések során üdvözlö a kamara **Kossuth** Ferenc kereskedelmi miniszert és **Saterényi** államtitkár. Részvétét fejezi ki, **Marschall Lajos dr.** aradi titkár elhunya felett. Tudomásul vette a debreczeni vetőmagvizsgáló állomás beszámolóját. Az országos adószakanciacsokba tagokat jelölt és pedig a szeszadótancsba **Fürst Ödön** és **Mandel** Dezsőt, a söradótancsba **Aron Jenőt** és a podheringi sörgyár igazgatóját, az ásványolajtanácsba **Lusztig** Károlyt és a kisvárdai gyár igazgatóját. A miniszter jóváhagyta a múlt évi zárszámadást és folyó évi költségvetést.

Felterjesztést tett ezután az adóreform elleni mozgalmak eredményéről s arról, hogy a kamara belefogott egész kerülete cégállományának rendezésébe. Közölte, hogy a folyó évi illeték kivétel az előző évinél sokkal kedvezőbb eredményeket mutatott, végül bemutatja a kereskedelemügyi miniszter leiratát, mely folyó hó 14-ikére összehívja a minisztériumba a kamarai titkárok értekezletét.

Szávay Gyula titkár ismertette ezután az állampolgáryes kérvényeket s a legutóbbi közgyűlés óta engedélyezett állampolgáryeket.

Kiemelkedő tárgya volt az ülésnek az *ipartörvénytervezet* bírálatának előkészítése. A kamara széleskörű munkát indít e tárgyban s összehívja az ipartestületek és kereskedő testületek kerületi gyűlését.

Majd az előadói tisztet **Rács Lajos** segédtitkár vette át. Ismertette a kamara által kiírandó ösztöndíj, tanulási és érem pályázatokat. A szakoktatás terén a debreczeni fémipari szakiskola ügyét, a kiállítási ügyek között az 1909. év tavaszán Debreczenben

rendező iparművészeti kiállítás szervezési munkáját.

Bemutatta a kereskedelmi miniszter leiratát, amelyvel több kereskedelmi alkalmazottat hosszas szolgálati címen elismerésben részesített és ennek tanúságul díszoklevelet adott ki. A kamara kerületéből három alkalmazott pénztudalomban is részesült. Ezek között egy debreczeni.

Utána Rédei Rezső dr. titkár adta elő a kamara vasuti felterjesztésére érkezett miniszteri válaszokat. Bejelentette, hogy a nyers petróleum vasuti díjtételeit a miniszter redukálta. Ugyancsak fuvardíjkezdményekben részesültek a fűzfaessző küldemények is. — Majd a védjegykérdésekre tért át, amelyekben a közgyűlés magáévá tette az előterjesztéseket.

Nagy port vert fel országszerte a Vacuum Oil kőolajipari amerikai gyár tisztségételen terjeszkedési törekvései. Tegnap foglalkozott ezzel a debreczeni kamara és e kérdésben a tartózkodó és figyelő álláspontot javasolja az elnökség a közgyűlésnek. Ugyanilyen értelemben szólalt fel *Rosenthal* Ferencz kül- és *Falk* Lajos baltag is. A közgyűlés végre is úgy határozott, hogy a Vacuum versenye és terjeszkedése ügyében az érdekelt nagykereskedőkkel és finomítókkal tárgyalásokat folytat és körültekintő őrszemként fog ügyelni a társaság minden lépésére.

A kassai kamara megkeresése folytán tárgyalás alá vette a kamara közgyűlése a munkásbiztosító pénztár azon eljárását, hogy a járulékokat nem hat napra, hanem hétre számítja fel. A kamara közgyűlése azt helyteleníti és ellene felír.

Ennek kapcsán *Tóth* Kálmán beltag szövé teszi, hogy a munkásbiztosító pénztárak a mai szokás szerint végrehajtják határozataikat azelőtt, mielőtt az még jóváhagyást nyert volna. E kérdésben is állásfoglalást ajánl a kamara közgyűlésének. A kamarai tagok a felszólalást helyeselték és a panaszokat majd összegyűjtve határozta felterjeszteni.

Az iparjogi vélemények után áttért a kamara közgyűlése a munkások rokkant egyesületének kérelmére, amelyben erkölcsi támogatást kért. Ezt a kamara teljesítette is és az egyesület érdekében országos akciót indít.

Ezzel az ülés véget ért.

Hirek.

— **Személyi hir.** *Weszprémy* Zoltán főispán, Kovács József polgármester f. hónap 10-ikén városi ügyek elintézésé végett a székesfővárosba utaztak.

— **Némethy Károly dr. kintetése.** Némethy Károly dr. miniszteri tanácsost 0 felsége a Szent István-rend kiskeresztjével tüntette ki. A belügyminisztérium nagy tudású és fáradhatatlan szorgalmu tagja méltán rászolgált a magas kintetésre. Tisztelettel üdvözljük kintetése alkalmából és kívánjuk, hogy a kondinále kegyelme acélozza meg továbbra is munkaejét, mellyel Debreczen város javára is áldásosan működik.

— **A nyugdíjellenőrző-bizottság ülése.** A nyugdíjellenőrző bizottság f. hónap 7-én ülést tartott Vecsey Imre elnöklésével. A bizottság Tüdös Kálmán dr. főorvos véleménye alapján P. Nagy Jenő, gyámpénztári ellenőrt saját kérelmére nyugdíjazásra ajánlja. Ugyancsak a tiszt

főorvos ajánlatára Békéssi Márton rendőrnek és Kocsis Károly hajdunak egy évre való ideiglenes nyugdíjaztatását javasolja.

— **Egy nemes urasszony halála.** Márton Imre ügyvédet, a függetlenségi és 48-as párt elnökét, törvényhatóságunk egyik legmunkásabb tagját pótolhatatlan vesztesség érte. Áldott lelkü felesége, a női éretyekben gazdag urasszony Budapesten elhunyt. Gyászoló és az elköltözöttel örökké sirató családjá a következő jelentést adta ki:

Mély bánatba merülve tudatjuk, hogy zsarolváni Márton Imréné Riedl Erzsébet, a boldogító hitves, az önfeláldozó anya, szüleinek odaadó, hű támasza, az önzetlen testvér, a kedves, szelíd rokon, az egész család őrangyala, életének 48-ik évében ma délután hat órakor Budapesten súlyos szenvedés után elhunyt.

Kedves halottunk drága hmvai a budapesti tabáni temető halottas házában folyó április hó 11-én délelőtt 11 órakor kezdődő rórn kath. gyászszertartás után, a németülgyi temetőbeli családi sírboltba fognak örök nyugalomra helyezetni.

Az engesztelő szent miséáldozat pedig a debreczeni rórn. kath. plébániatemplomban folyó április 13-án délelőtt 11 órakor fog az egek Urának bemutatanni.]

E végtisztelességtelre rokonainkat s jóakaróinkat vérző szívvel meghívjuk.

Budapest, 1908 április 8.

Az elhunytnak özvegyen maradt férje: Márton Imre.

Nevelt kis árvái: Márton Anna és Márton Veronka.

Nevelt leányai: Kubek Sándorné Takács Ilona, dr. Láng Sándorné Takács Edith és dr. Rásó Lajosné Toldy Sarolta.

Szülei: Riedl Ede és Pirkler Erzsébet.

Testvérei: Riedl Ede nejevel és gyermekeivel, Szányi Árpádné Riedl Vilma férjével és gyermekeivel.

Az elhunyt urasszony eszményképe volt a jó asszonyoknak, boldogsága a körnek, melybe az isteni gondviselés övéi javára helyezé. Templom volt a háza, szeretet a szentély öröklámpája. Árva maradt a templom, lehallott ékessége. Mennybe költözött az a nemes szív, melynek minden dobbanása imádság volt azokért, kiket szeretett. Olyan volt egész élete, mint egy nyugodt szív édes álma. A nemes asszonyban, ki hivatását eszményi módon töltötte be, sok tudás, költői kedély és igazi színműveltség lakott. Szerette és nagyrabecsülte mindenki azzal a hódolattal, melyet egy igazi nő megérdemel. Édes érzéssel, mondhatatlan édes anyai szeretettel karolta át nevelt gyermekeit. Ritka példánya volt az igazi nőknek, életéből tanulhatnak mindazok, kik nemessé akarják finomítani szívüket. Élete nyitott könyv volt, telve jóságos cselekedetekkel hivalkodás nélkül. Eszményképe a jó nőnek, hű, gondokat és örömtől megédesítő hitvestársnak és szerető gondosságu anyának.

Áldás legyen emlékezetén. Itt maradt kesergő férjét és családját vigasztalja meg az isteni vigasztaló hatalom. Legyen a távolból nemtője a családnak, melyet boldogan boldogított.

— **Debreczeni iparos sikere.** A budapesti városligeti iparcarnok termeiben a héten nyílt meg a Fővárosi Kereskedők Egyesülete által rendezett tavaszi vásár, melyen egy kiváló debreczeni nagyiparos, Dávidházy Kálmán, is részt vett. Dávidházy pompás készítményei nagy felhűnést kellettek a kiállításon, mint azt egy előkelő budapesti napilap írja, mely a kiállító közül első helyen dicsérte meg Dávidházy kiállítását, melyről a következők,

írja: „Dávidházy Kálmán és Társa Debreczenből izléses és tetszelős könyvkötészeti készítményeket, bórdíszműveket állított ki, amelyek nagy mértékben megnyerték Szerényi államtitkár tetszését s a külföldi vásárlókat is. Nagyon szépek a cég által készített pénz- és szivartárcák, női táskák, írómappák, képekerek, albumok, diszpolgári oklevelek és táncrendek. A cég dobozgyártással is foglalkozik és ebből a gyártmányból is kiállított többféle posta-, gyógyszerészeti, cukrászati dobozt igen szép kivitelben“.

— A debreczeni „Polgári takaré- és segélyszövetkezet“ igazgatósága részéről, az 1848—49-ik honvédek együletének adományozott s az együleti elnök ur által kezemhez juttatott 25, huszonöt koronát hálás köszönettel átvettem. Debreczen, 1908 ápr. hó 8-án. Balogh Imre, mint a 1848—49-es honvéd egyület pénztárosa.

— A debreczeni vadásztársulat 1908. évi ápr. hó 14-én a városháza nagy tanácstermében rendkívül-gyűlést tart. Tárgy: a Nagycsere erdőségben a vadörök részére építendő lakóház tervezetének bemutatása és építési költségeinek megszavazása.

— Felhívás a katonai és honvédevelő és képző intézetekbe leendő felvételre. — A m. kir. honvédelmi miniszter ur a városi tanácshoz megküldötte: a két katonai, a fűmői hadtengerészeti akadémiában, a katonatiszti árvákevelő-intézetben, a m. kir. honvéd Ludovika-akadémiában és a m. kir. soproni honvéd főreáliskolában az 1908—1909. tanév kezdetén betöltendő magán-, közös- és magyar állami alapítványi helyek betölté-ére vonatkozó Pályázati hirdetmény-céket. Pályázati határidő minden iskolában 1908 május hó 15. Debreczen sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által a m. kir. honvéd Ludovika-akadémiában 1 alapítványi hely töltetik be, melyek elnyerése céljából a pályázati kérvények 1908. évi május hó 15-ének d. u. 5 órájáig adandók be a városi tanács iktató hivatalába. A pályázati hirdetmények a katonai és illetőségi ügyosztálynál megtekinthetők. A hadapródiskolába leendő felvételre még pályázati hirdetmény nem érkezett, a hirdetmény le-érkezte után arról a közönség azonnal értesítve lesz.

4120 és 4486 1908.

Nyári lakok bérbeadása.

A nagyerdőn a város tulajdonát képező 1-ös számú nyári lakban 2, a II., III. számú nyári lakokban 4—4, a IV-ik számú földszinti nyári lakban 3, a fürdőháznál 3 lakás és az ugynevezett kerekház f. évi május 1-től november 1-ig bérbeadatik.

A bérbéveésre vonatkozó írásbeli ajánlatok, melyekben az ajánlott összeg betűvel és számmal kiteendő, f. évi április 15-ik napjának d. e. 12 óráig a polgármesteri hivatalban adandók be.

Megjegyeztetik, hogy a mult évi béren alul a nyári lakások ki nem adtnak. Az ajánlatok közül, tekintet nélkül az ajánlott összegre, a városi tanács szabadon választ.

Az elfogadott ajánlat tevővel szerződés kötetik s bérbévevő a bérszösszeg felét május 1-én, másik felét pedig augusztus 1-én köteles megfizetni.

Debreczen sz. kir. város tanácsának 1908 április hó 2-án tartott üléséből.

A városi tanács.

21.049. IX - A. 2. sz.

Pályázati hirdetmény.

A gödöllői állami méhészeti gazdaságban az 1908-ik év folyamán hat időszakos tanfolyam fog tartatni a következő beosztás mellett: május hó 4—24. földmives kisgazdák, június hó 1—14. erdő-őrök, június hó 16—28. lelkészek, július hó 2—22. és július hó 25-től augusztus 15-ig néptanítók, végre augusztus 18—31-ig nők számára.

Céljuk ezen tanfolyamoknak, hogy az azokon résztvevők a méhtenyésztés elméleti és gyakorlati ismereteit elsajátítsák, valamint hogy a méhkapitárlaknak és méhészeti segéd eszközöknek házilag való elkészítését is megtanulják.

Minden tanfolyam hallgatói annak tartama alatt teljes ellátásban díjtalanul részesülnek és ezenkívül azok részére, kik pályázati kérvényükben szorult anyagi helyzetükel igazolják s a m. kir. államvasutaknak a távolsági forgalom 7—16. vasalszakaszai között levő valamelyik állomásáról jönnek, a személy- és vegyes vonatok III-ik kocsiosztályában érvényes félúru menetjegy váltására jogosító igazolványi küldetik, melynek ára, a visszautazás költségeivel együtt, a tanfolyamról való elutazásakor fog megtérütni.

Minden egyes tanfolyamra 20—20 hallgató vétetik fel. A pályázni szándékozők felhivatnak, hogy egy koronás bélyeggyel ellátott folyamodványukat, — melyben a foglalkozásuknak megfelelő tanfolyamra való felvételüket kérelmezik, — a m. kir. földmívelésügyi miniszterhez cimezve, fölöttes hatóságuk útján, földmivesek és más foglalkozásuk pedig községük előjáróságának ajánlásával ellátva az illető tanfolyam kezdete előtt legalább egy hónappal előbb nyujtsák be. Budapest, 1908 március 16-án.

A m. kir. földmívelésügyi miniszter.

Hajdu vármegye és Debreczen sz. kir. város főispánja.

80.
1908. vsz. szám.

Pályázati hirdetmény.

Debreczen sz. kir. város törvényhatóságánál lemondás folytán megüresedett s kinevezésem útján betöltendő építési állásra ezennel pályázatot hirdetek.

Ez az állás évi 3600 korona fizetés, 600 korona lakpénz és 1000 korona működési pótlékból álló javadalmazással van egybekötve.

Felhívom mindazokat a magyar állampolgárokat, kiknek a m. kir. József műegyetem által kiállított, vagy ez által honosított építési oklevélük van s ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az említett oklevéllel, vagy annak hiteles másolatával, továbbá az eddigi gyakorlatukat igazoló bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám folyó évi április hó 15-ik napjának délután 5 órájáig nyujtsák be.

Meg kívánom említeni, hogy a város szervezési szabályzatának átdolgozása, mely a fizetések rendezését is felöleli, munkálat alatt van s így javadalma is emelkedni fog.

Debreczen, 1908 március hó 25-én.

Weszprémy Zoltán,
főispán.